

اجتهاد

Adresse

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

15 Avril 1922 — No. 147

حیاتی، فلسفی، اجتماعی فکر غش ته سی

« اون یدنجی سنه تاسیسیه »

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

نومرو ۱۴۷ — ۱۵ نيسان ۱۹۲۲

گوتیه دائر تیتبعلر

گوتیه نك روزمسی

آلمان ادبیاتی سمباندیه بیر کونش واوردرکه - ییزده
یالکیز اسمی مشهوردر! - اوسمانک بوتون دیکر کوچوک،
بویوک بیلدیزلرینه نور اورادن دو کولور، دییه بیلیم:
شاعر وفیلوسوف گوتیه ..

گوتیه، روحاً بویوک اولانلره پک آز نصیب اولان
بیر رفاه و حضور ایچنده اصیل قلبی نك الهاملرینی دیکلهیه
دیکلهیه سر کئشتدن سر کئشته، فقط همیچ دوشمیه رک
قوشمش: حیاتنده، کندی اعترافی وجهله، قالدین
اونک بوتون روحنی یوغورمش واونی میدان کتیرمش..
بیر منقذک دیدیکی کیی، گوتیه کرره «یکانه خلاصکار،
صاف قادینلغک خولیا آلود شکندن طوغور.» - ایشته
بیر قالدین هوای نسیمیه سی که گوتیه نك ابداع ایتمش، ایشته
بیر گوتیه که بوتون بیر بدیی آلمانیا ایجاد ایتمش!

گوتیه نك وجد انهکیز تحسسلره طولو ماجرالری،
رنیکا رنک عشقلری، بالخاصه قالدین عشقی نك ابدی
قدسیتنی ترنم ایدن او کوزهل شعرلری، مسعود کونلرک
صاف و ولود تحفه لری کیی، دئما دها زیاده قیمت، دها
زیاده مفتونیت قازاناراق آلمان قادینلری نك حساس روحنده
آلان یاشیدیور. شاعر برحیات ایکن اونک اک قیمتی
یولداشلری، اک محصولدار ذوق والهامی ویردن صنعت
یاردجیلری قادینلردی. فقط وفاتی ده، آلمان قادینلری نك
او دائما حیاتدار شطارت ومفتونیتلرینه سگته ویرمه دی.
شیمدی بویوک شاعرک کوزهل، ملیح، جاذب ناصیه سی،
اوزون، آلتون ساچاری رینه، طاتلی دقیقه لری نك
آلهی ذوقی یاشاتان ابدی شعرلری، ابدی خاطرلری
قالدی. معزز وجودی طویراق اولدی. فقط «فاؤست»
ناظمی نك لطیف خیالی قدرشناس قادینلغک روحنده
الی الابد یاشادی. بیر زمانلر اونک صفوت ونجابتدن
شبه ایدن قیصقانچ وفضیلتسز کوزلردن صوکرآ آحیقلی
کوز یاشلری دو کولدی. نه (اومیروس)، نه (شه کسپیر)
قالدین روحی نك بو درجده صمیمی آشناسی، قالدین

موجود ومحترم ایدی. طقوز یوز بو قادار سنه اول،
مثلا ابوالعلاء المعری طرفند یازیش: واوزمان الدناله
دولاشمش اولان:

تاءالنصارى والحلیفه ما اهدت،
ویهود هطری والمجوس مضله.
قسم اوری قسمین هذا عاقل
لادین فیه ودین لاعقل له.

کیی شطحیات، شاعر نك هیچ بیر محکمه یه
کوندیریله سنه سبب اولمیوردی. او زمان شه سز دین
دها قوتلی ایدی و بوقوتی حریت فیکریه یه احترامدن
ومناقشات علمیه وفیکریه یه قارشى قورقوسزلغندن
آلیوردی. بوندن سکنز سنه اول یازدیغمز بیر فقره یی
نوری بک ۱۴۶ نومرولو (اجتهاد) ده خاطرلاندی.
سکنز سه اول روسیاده منتشر بیر کتایده طبع ایدیان
اوسوزی بیردها ملاحظه اهل اذغانه عرض ایدیوروز.
دین، عوامک علمیدر، علم، خواصک دینی در.
خواصک دینی لایققطع یوکسه لیور نیشله یور؛ ترقی
اندییور. عوامک علمی اولان دینک یوکسه لمه سی،
کیشله مه سی، ترقی ایتمه سی، تعالی ایتمه سی، سعادت
وسلامت عمومیه ایچین لابددر. بوقاعده کلیه نی ملاحظه مه
اساس طوتاراق اسلامک نجاتی چاره سنی شوصورتله اجمال
ایده رم: دین قیمت علمیه وعلم قدرت دینه افاضه ایتمک.

جمعیت بشریه، دینسز یاشاماز، دین ده جمعیت بشریه یه
نور وحرارت افاضه ایتمکدن وانسانلر آره سنده سرمایه
رفاه وتألف اولماقدن قالینجه آرتق معمر اولماز. بزى
آکلامادیقلری ایچین بزى سومینلر نه دیرلرسه دیسینلر.
بزم مرادمز، حیاتده دین، دینده حیات کورمک در.
بزم حیاتدن آکلادیغمز ایزه محبت در، آهنک در،
نور در، وفاقدر وعقل سلیم وحس سالم در، روحلرده
ویورکلرده مستمر وقیاض بیروحدت وشوق توحیددر.

«سرم از ناله» من دور نیست

ایک چشم وکوشرا آن نور نیست» [۰]

۷ نیسان ۱۹۲۲ اجتهاد نوری عیالیه جودت

[۰] بزم سرم ناله مده مندرجدر. فقط قولالرده وکوزلرده
بوسری ایشیده جک وکوره جک نور یقی!

چونکہ کبار محیطلرک بویالی واحتراسلی قادیلرندن هیچ
سیری ، بو فقیر طبیعت اولادی قادار ، شاعرک محبت
وتوجهنی قازانمایه موفق اولامامشدی .

ادبیات تاریخی ایله اوغراشان بعض آلمان مدققلری ،
بلکہ دقتلرینی بیر پارچه کچ حلب ایله بیلیمش اولان
بو اصیل سیمایه اہماللرینی ئودہ مک ایچین اولاجاق ، اوکا
بیر « سعادت قربانی » دیورلر . بو اویلہ شرفلی واولہ
پارلاق بیر سعادت ایدی کہ عصرک اک کوزلہ واکزنکیں
قادیلرلی اوکا غبطہ ایتدیلر .

« فریدریش فیشر » ک دیدیکی کبی [۱] یاقین زمانہ
قادار کوتہ نک حیاتی غریب بیر قیدیقلامہ تجسسلیہ
قاریشدرماق هوسندہ بولونان فسادجو مدققلرچوقدی ،
حتی بو کیدیلرک آرتیق اعتباردن دوشن یا کلس کشفلری ،
او زمان شاعرک اک مبالغہلی پرستشکارلرینہ قادار بیر
چوققلرینی اغفال بیله ایتمشدی . فقط بو کون کوتہ نک
نہ ازلرنده ، نہدہ حیاندہ مبہم وقارانیق هیچ بیر نقطہ
قالمامشدر . بالخاصہ (وایمار) دہکی « کوتہ جمعیتی » نک
نشریاتی سایہ سندہ شاعرک باشدن باشہ بوتون حیات و آثاری
اک معتبر وثیقہ لرہ ، اک علمی تدقیقلرہ استناداً تام بیر
وضوح وقطعیتلہ میدانہ چیقمشدر .

بیر زمان « قریستیانیہ ماضی » نک اوستہ چوکن
کشیف سیس بو کون تماماً داغیلیمشدر . وصولسنہ لرک
ادبی تدقیقلری ہب اوفقیہر ، فقط عقیف قیزک معصومیتنی
وروحی اصالتنی توثیق ایتمشدر . علی الخصوص « کوتہ
جمعیتی » نک نشر ایتدیکی « کوتہ نک والدہ بی طرفندن
اوغلنہ ، قریستیانیہ و آوغوستہ کوندہ ریلن مکتوبلر » [۲]
آدلی کتاب بوجدی تدقیقلرک و وثیقہ لرک اک مہمیدرہ
بو مکتوبلر عینی زماندہ کوتہ نک والدہ بی وزوجہ بی ایچین
بیر شرفلی حجتدر .

بو صورتلہ بعض غرضکار معاصرلرک خطالی حکملری

[1] Friedrich Fischer, Kleine Beiträge
zar Charakteristik Goethes . p 27 .

[۲] Briefe von Goethes Mutter an ihrem
Sohn, Christiane und August Goethe »
Weimar, 1889 آوغوست کوتہ نک اوغلیدرہ کنج باشندہ
ایتالیادہ سیاحت ایلدہ رکن ئولدی .

فسونی نک بو مرتبہدہ قلبی وفاکاری ایدی . اوندہ باشقہ
بیر جاذبہ ، لاهوتی بیر فطرت واردی : کوتہ نک صنعت
هیکانی اک حساس ، اک ایچہ قادیں آلری ایشلہدی .

کوتہ بیر زمان سرکذشتدن سرکذشتہ آتیلمایہ
هوسکار چیلغین وچاقین بیر کنجیدی . فقط (لایپ .
چیخ) دہکی تحصیلی اثناسندہ تہلکلی حمالر ایچندہ آز
دہا کنجلاک غلیانلری نک دہرین اوچوروملرینہ سوروکلہ تن
صنعتکارانہ ، فقط لاقیدانہ حیاتی ، ستراسبورغدہ [فریدہ
ریکہ بریون] ایلہ کجیردیکی او هیجانی بحرانلری ،
ایتالیانک ، کنجلاک خیالہ لطیف بیر شعریت ویرہن سرین
وخولیالی محیطندن عودت ایتدکن صوکرہ بیر پارچہ
سکون بولور کبی اولدی . شہالڈن (روما) یہ کیدہن
یول اوستندہ آلپ داغلری نک سیوری وقارلی اوچلرینہ
قادار یوکسہلن ماملی شاعر اورادہ اک کدرلی شاعرینی
یازدی : بیر مدت صوکرہ وطنہ دوندیکی وقت لسانی
کیمسہ آکلایامایوردی .

شہرتی بوتون مدنی دنیاہ حرمت وپرستشہ یاد
ایتدیرہن « ورتہر » و « کوچ فون ہرلی ہین کن » کبی
شاہ - ازلری چوقدن چیقیدی . اوزون واوز ونتولی
ترددلرہن ، بعضی تہلکلی رجوعلرہن صوکرہ طبعک
سویلی آغوشی ایچندہ بیر پارچہ سکون وحضور آردی
وآرادییی یولی نہایت بولدی ، ذاتاً ، روحندہ کنجلاک
سونمہن ہیجانی صولقمہ سہ قادار یاشاتان لایعوت شاعر ،
« ورتہر » ی ایلہ کنجلاک بوتون کنہلرینی اعتراف
ایتمش ، او حیاتک بیتمہن ولولہ لرینہ وجد وشہوت
طولو روحی هیچ لیکہ لئمہش پاک بیر قہرمان کبی ،
وداع ایتمشدی .

کوتہ نک زوجہ سی (قریستیانیہ وولپیوس) ، پارلاق
بیر طالعک پک زیادہ خیرپالامش ، فضلہ جہ قیصقانیلمش
بیر کنہامہز قربانی کبی ، اوزون مدت قاراناقدہ قالدی .
منفور افترالرہ فارشی قناعتکار بیر صفوت وصافیتلہ
مقاومت ایلدہ رک کوتہ کبی ممتاز بیر دہانک سسہ لرچہ
صادق وعزیز حیات رفیقہ سی اولان بو قاین ، حیاندہ
اک آغیر حقسزلقلرہ واک حقسز غیظلرہ هدف اولدی .

اصیل ، نجیب و فداکار بیر حیات یولداشی ایدی . قوجا شاعر اونک ایرکن ئولومنه ماتم طوتارکن تیتیرهک سسندده حزن بیر فریاد واردی :

*Du Versuchst, o Sonne, vergebens,
Durch dürstern Wolken zu scheinen,
Der ganze Gewinn meines Lebens
Ist ihrem Verlust zu beweinen. (۱)*

علی برها

حقیقت یولنده یورولماق بیلیمه ین خلفلرک همتلی تدقیقلری وتوبه کار تقدیرلری سایه سنده تصحیح ایدلمش ، اوفضیلستکار قادینک تمیز و ناموسلی آلتنه سورولمک ایسته نیان لیکلر ابدیاً سیلنمشدر . (قریستیانیه وولپی یوس) کوته نک طانیدینی و بزه ده طانیدینی کیی ، بوکون مسعود و جاذب خیالی بیشنده پک چوقلریزک عذابلی حسرتلره دوشدیکمز

صحت عمومییه عاقد مساعی

[۹]

ایلك مدیریم انساننده کویلر ایچین صحیه چارشی تشکیلاتنه ، کوچوک صحیه مکتبی نک لیلییه تحویلنه دأر لوائج و نظامنامه لری حاضرلاندقن و مجرای قانونیسنه قونولدقن صوکره در سعادت مؤسسات صحیه سنک توحیدیه متخصص و مستقل بیر اداره یه تودی ایشیه اشتغال ایتشدک .

بوصورتله پاتخنده نو عما بیر Assistance Publique وجوده کتیریلش اولیوردی . بوتشکیلات قبول اولوندینی حالده مملکتجه ایدیلرک اقتصادیه ، اجتماعی و علمی استفاده لرک نه قادر بوبوک اولدینی ماضیده کی مثالی و عمالک متمنده کی امثالی ایله معلوم ایدی . ۲۶ نیشان ۱۳۳۵ تاریخیه داخلیه نظارتنه تقدیم ایدی ان اسباب موجب لایحه سنی بیر وثیقه علمییه و صحیه اولماسی اعتباریه آتییه درج ایدیورم :

« مؤسسات صحیه نک توحیدینه دأر »

صحیه مدیریت عمومییه سنک ۲۶ نیشان ۳۳۵ تاریخی اسباب موجب لایحه سنی صورتیدر :

در سعادتده موجود رسمی خسته خانلر و صحی مؤسسه لر دن شیشلی اطفال خسته خانه سی ایله اسکدار بیمارخانه سی ، استانبول ولایتیه ، جراح ایشا ، خصکی نما ، بک اوغلی ذکور و نساخسته خانلری شهرامانته و دارالمعزیه ایسه دو غربدن دوغرییه داخلیه نظارتنه مربوطدر . بوصربوطیت بالخاصه خصوصیات مالیه دن متولد اولوب مؤسسه نک تخصیصاتی هانکی دأره طرفدن تأمین ایدلمکده ایسه معاملات فنییه و اداریه سی ده او دأره طرفدن رؤیت

اولونمقده در . مؤسسات صحیه نک اداره لرندکی بو تنوع ترقیات و تکملات فنییه نک تطبیقنه بر مانع قوی اولدینی و بو اصول ایله خسته خانلرک هیج بروقت تذبذب اداره دن قورتیلهمیه جنی تبین ایتسی اوزرینه مشروطیتک تأسیسی متعاقب بونلرک اداره واحده آلتنده جمعی دوشونیلرک شهرامانته مربوط اولق اوزره بر مؤسسات خیره صحیه اداره سی تشکیل ایدلمشدی . بو مؤسسات صحیه نک شمعدییه قدر دیکشدر دکاری مختلف طرز اداره لر دن اک موافق و مناسبنک مذکور اداره اولدیغنده و خسته خانه لرده کوریلن تکمیل و ترقینک هپ او اداره زمانه عاقد و مصادف ایدوکنده ارباب فن تماماً متحد و متفقدرلر . نته کیم اداره مذکور نک جراح پاشا و خصکی خسته خانلری تجید و احیامقصدیه انشاسنه باشلامش اولدقلری پاییونلرک بالاخره شهرامانته انتقاندن صکره بر درلو اکمال اونونه میهرق یدی سنه دنیبری متروک قالمسی و دیگر مؤسسه لرده حصوله کتیریلن انتظام و تکمیلک دخی غائب اولسی صدق مدعایه اک بیوک دایللردندر . آز زمانده ایجه آثار ترقی کوسترن مؤسسات خیره صحیه اداره سی مع التأسف برطاقم مطالعات خسیسه یه فدا ایدیلرک مؤسسات تکرار شهرامانته اعاده ایدلمش و امانتک تظاهر ایدن عجز مالی و اداریسی مؤسساتن بر قسمنک پیدری فک ارتباطیه داخلیه نظارتنه و استانبول ولایتیه ربطی انتاج ایلشدر . بوصورتله حادث اولان تعدد مرجع مؤسسات صحیه آره سنده موجود اولق ضروری بولسان آهنگ ارتباطی ، مشارکت فعالیتی اخلال ایتدیکی جهته

[۱] « ای کونش ، مظالم بلوطلر آراسنه ن بهرده پارلامانه چایشیورسین ، حیاتک بوتون کلری اونک ضیاعنه آغلاماقدنر . »